

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: 34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177	Polletna naročnina L. 1.500
PODUREDNIŠTVO: 34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - tel. 37603	Letna naročnina L. 3.000
	Letna inozemstvo L. 4.000
	Poštno čekovni račun: št. 24/12410

Leto XXII. - Štev. 43 (1123)

Gorica - četrtek, 29. oktobra 1970 - Trst

Posamezna številka L 70

Ali bomo častili še svetnike?

V nekem vzgojnem zavodu, ki so ga vodile redovnice, so zamenjali upravo. Za upravitelja je prišel neki mlajši duhovnik. Ko je prevzel službo, je svoje delo začel s tem, da je s hodnikov, iz učilnic, iz spalnic in tudi iz kapele pobral vse podobe svetnikov. Stene so ostale prazne in neme, v kapeli je sameval oltar in na oltarju križ. Starejša redovnica, ki je vse to »čiščenje« z žalostjo gledala, je prišla in potožila: »Ali so svetniki postali sovražniki božji, da so morali pri nas iz učilnic in iz kapele?«

Ravnanje tega duhovnika razodeva miselnost številnih mladih ljudi, ki »gorijo« za liturgično obnovo, kot trdijo o sebi. Toda človek bi resno podvomil, ali vedo, kaj hoče Cerkev s pokoncilsko liturgično obnovo. Gotovo ne tega, kar počenja oni v svoji »gorečnosti«, ki meji že na gorečnost starih ikonoklastov v Bizancu in reformatorjev iz Lutrovih časov. Ko je Cerkev vpeljala novi liturgični koledar in je v njem izpustila godove nekaterih »starih« svetnikov, pri drugih pa je omejila liturgično slovesnost njih godu, ni tega storila zato, ker ne želi, da bi častili svetnike. »Cerkev se zavzema za preproste resnice, da svetniki odsevajo Kristusovo popolno svetost in tudi nas privabljajo h Kristusu, ko jih častimo in se jim priporočamo« (Leto svetnikov, II. del).

Svetniki ostanejo »znamenja« božje navzočnosti, ker so Bogu podobni. Ko nam dajejo možnost, da na obrazih, podobnih našim, najdemo božji odsev, nam vabijo, naj po svojih najboljših močeh tudi mi iščemo takšno bogopodobnost. Svetniki so znamenja, ker nam povedo, kaj moramo biti, kaj moramo postati s pomočjo božje milosti; ker Bog hoče, da grede dobrote, ki nam jih daje, skozi njihove roke. »Kako bi mogli pozabljati v Gospodu na tiste, ki nanje Gospod ne pozablja?« pravi sv. Avguštin.

»Svetniki se nas bratovsko spominjajo in Gospod jih rad posluša.« To je nauk Cerkev, kot prica kardinal Garonne. Ta nadaljuje: »Zdrava, a goreča pobožnost do svetnikov nas približuje Bogu, ga poveličuje, nas že zdaj pripravljajo na priskočno povezanost s svetniki pri Bogu v nebesih. Čim bolj bomo ljubili in molili, tem bližje bomo svetnikom.«

Kdor misli o svetnikih drugače in kdor meni, da je češčenje svetnikov v kvar pristni krščanski svetosti in pobožnosti, ne misli, kot misli Cerkev. Zato je njegova misel zmotna in nevarna, ker škoduje tudi pravemu češčenju Kristusu, saj se njegova svetost odraža v svetnikih tako, kot se sonce odbija v kristalih. Zanimati, da v kristalih odseva sonce, ali trditi, da so kristali nepotrebni, ker imamo sonce, je nesmisel. Tako je nesmisel trditi, da ne potrebujemo svetnikov in Mater božje, ker imamo Kristusa.

REFORMA JE BILA POTREBNA

Vendar, da je Cerkev preuredila tudi češčenje svetnikov in liturgični koledar, je nekje vzrok. Vzrok pa je v tem, da so se v teku časov, od ikonoklastov v 7. stoletju dalje vrinile v češčenje svetnikov razne zlorabe, ki so skvarile pravi značaj češčenja svetnikov.

Misjonarka, ki je prišla iz Brazilije, je povedala: »K nam je prišel mož in rekel: Ko je bil moj sinček bolan, sem se zaobljubil sv. Antonu, da obležem njegovega sina, če otrok ozdravi. Ozdravel je, zato prosim, da sprejmete dar in obležete tistega otroka tam. Pokazal je na Ježuška, ki ga drži v rokah sv. Anton.«

Ta dogodek nam priča, kako more postati češčenje svetnikov pri nepoučenih ljudeh ovira za pravo češčenje božje. Toda gre za nepoučene ljudi in za zlorabo. A kje ni zlorabe? Vendar zametati ali vsaj prezirati nekaj samo zato, ker ljudje tisto zlorabljajo, je velika nespamet. Cerkev ni nespametna. Zato je z reformo liturgičnega koledarja in s preureditvijo češčenja svetnikov hotela samo to, da se odstranijo take in slične zlorabe. Zaradi tega piše dalje kardinal Garonne:

»Ali naj se odrečemo češčenju svetnikov pod pretvezo, da to ljudje zlorabljajo?«

Naj nam zadostuje to, da se ne zanašamo na svojo lastno sodbo, ko gre za uporabljanje tega ali onega, pa naj gre tudi za svete reči. Naša »modrost« nas zavaja v pretiravanja, bodisi v tista, ki kako resnico popačijo, bodisi v tista, ki v odporu zoper ono popačenost, uničujejo in rušijo. Obliko in mero je treba iskati v vedrem, uradnem izročilu Cerkev. Cerkev ne ugaša komaj še tlečega plamenčka, ker ve, da ga je mogoče znova oživiti. In tudi ne ugaša plamena, ki se kadi, saj ve, da ga je mogoče očistiti.

Liturgija nikoli ne bo pozabljala na svetnike. Prihranjanje jim mesto, katero jim gre; obrača se nanje, a vedno v Jezusu in preko njega. Cerkev ve, da je Kristus poveličan v svojih svetnikih in da s češčenjem njih, ki so njegova mojstrovina, časti tudi njega.«

Svetnike bomo torej še naprej častili v liturgiji in tudi v njih kipih in podobah.

(r+r)

Odkritje dveh spomenikov padlim za svobodo

V nedeljo, 25. oktobra sta bili skoro istočasno svečani odkritji dveh spomenikov padlim v boju proti nacifašizmu. V Nabrežini je odkritju prisostvovala velika množica našega ljudstva. Spomenik sta zasnovala in izdelala arhitekt Dako Jagodic ter akademski slikar Stojan Batič. Na svečanost je prišlo tudi mnogo gostov iz Trsta, Gorice in Furlanije. Zelo lep nagovor je imel ob tej priložnosti devinsko-nabrežinski župan dr. Drago Legiša, ki je poudaril žrtve padlih in njihov pomen za boljše in pravičnejše življenje nas vseh. Spomenik je blagoslovil in ob tem spregovoril tudi nekaj tehtnih besed domači župnik Srečko Rejc.

V Beneški Sloveniji pa se je zbralo veliko domačinov in gostov iz Slovenije v Sentenartu, kjer sta občina in združenje ANPI po 25 letih končno le dala dostojnejši grob trinajstim slovenskim partizanom, katerih imena so v glavnem znana, ki so maja 1943 padli alpincev v zasedo. Proslava odkritja spomenika je bila združena z mašo zadušnico, ki jo je daroval domači župnik v latinščini in med katero so goriški cerkveni pevci peli lepe in ganljive slovenske nabožne pesmi. Cerkev je bila nabito polna ljudi, ki so se v slovenski pesmi in molitvi spomnili žrtev fašistične diktature in vseh žrtev, ki jih je druga svetovna vojna terjala na oltar svobode, bratstva ter prijateljstva med narodi.

Na pokopališču so spregovorili predstavniki šentlenarske občine, združenja ANPI in Zveze borcev iz Slovenije. Goriški ok-

Bližje smo Luni kot drug drugemu

Na sedežu Združenih narodov v New Yorku se je 24. oktobra zaključilo jubilejno zasedanje ob 25-letnici ustanovitve Organizacije Združenih narodov.

V teku desetih dni, ko je to zasedanje trajalo, se je razvrstilo nad sto govornikov. Največ zanimanja je bilo za nastop severnoameriškega predsednika Nixona. Nixon je pozval Sovjetsko zvezo, naj se pridruži ZDA v miroljubnem tekmovanju za napredek miru in za boj zoper lakoto, človeško bedo in bolezn. Obstajajo številni razlogi, zaradi katerih morata ZDA in Sovjetska zveza stopiti na pot miroljubnega tekmovanja. Štiri stvari zahtevajo nujno sodelovanje obeh velesil: 1. preprečiti jedrski spopad, ki bi terjal na desetine milijonov žrtev; 2. omejiti ogromne stroške za oboroževanje ter jih usmeriti v korist človeškega napredka; 3. razširiti trgovin-

sko sodelovanje; 4. tekmovati za gospodarski in socialni razvoj narodov.

Jugoslavijo je zastopal predsednik zvezne vlade Mitja Ribičič. Svoj govor je imel v slovenščini. Bil je to prvič, da se je ta jezik zasljal na sedežu Združenih narodov. V Sv. Lenartu v Slovenski Benečiji pa slovenski napis trinajstim padlim slovenskim partizanom ni smel priti na nagrobni spomenik... Res, bližje smo Luni kot pa drug drugemu, kakor je to zapisal glavni tajnik OZN U Tant v svoji poslanici ob dnevu Združenih narodov.

U TANTOVA POSLANICA

Minilo je četrto stoletje od dneva, ko so voditelji narodov podpisali dokument, rojen iz agonije in strahot vojne. Ustanovna listina Združenih narodov je obljubljala svet miru, blaginje in svobode, ki bo ostvarjen z enakopravnostjo moških in žensk, ljudstev in dežel, velikih in majhnih, starih in na novo priznanih.

OZN je storila veliko, a ne dovolj. Je veliki parlament človeštva, ki razpravlja o stiskah, kricah in težnjah ljudi. OZN je preprečevala, da bi se krajevni spori spremenili v svetovne požare; milijonom ljudi je pomagala do neodvisnosti; proglasila je neodtujljivo pravico človekove osebnosti; odpravljala je gospodarsko in družbeno neenakost na zemeljski obli; obsojala je kolonializem, rasizem in diskriminacijo v vseh oblikah; opozarjala je narode in ljudi na nevarnosti, pred katerimi se nahaja svet.

Toda neodpušljivo je, da se še zmeraj srečujemo s toliko problemi iz preteklosti, kot so strašno in jalovo tekmovanje v oboroževanju, naporji za rešitev preostankov kolonializma, rasizma in omejevanja človeških pravic, stremenje po oblasti in prevladi, izključevanje velikih narodov, širjenje ideološkega vpliva, krajevni spopadi in temu podobno.

Medtem ko se ta zastarela stališča ohranjajo, pa hitri tek časa ustvarja nove probleme, ki naravnost kličejo po skupni rešitvi. To so vedno večji prepadi med bogatimi in siromašnimi deželami; eksplozija v naraščanju prebivalstva; poslabšanje razmer v okolju, v katerem človek živi; širjenje mest; uživanje mamili; odtujevanje mladine; čezmerna potrošnja dobrin. Na kocki je obstoj civilizacije in celotne človeške družbe.

Čile ima socialističnega predsednika

Preteklo soboto, 24. oktobra je čilski kongres, tj. parlament in senat, izvolil Salvadorja Allendeja za novega čilskega predsednika. Predsedniške posle bo prevzel 2. novembra. Njegova mandatna doba bo trajala, če ne bo izzval kakšnega državnega udara, šest let.

Za Allendeja so glasovali poslanci in senatorji Ljudske fronte (socialisti, komunisti, radikalni, gibanje enotne ljudske akcije in neodvisna ljudska akcija) ter demokristjani. Allende je prejel 153 glasov od celokupnih 200.

Nekaj dni pred izvolitvijo Allendeja so neznanci — brzkone desničarji — težko ranihi vrhovnega poveljnika vojske generala Schneiderja, Allendejevega pristaša, ki je čez nekaj dni zaradi ran podlegel. Tako vojska kot tudi cerkveni krogi

življenjski cilj.

Medtem je Allende že sestavil svojo vlado. Tri ministrstva so dobili socialisti (med njimi notranje), tri komunisti (za trgovino, javno zdravje in delo), tri radikalni (med njimi zunanje ministrstvo). Radikalni so izraziti laicisti in jih vodijo masoni. Ostala štiri ministrstva so si porazdelile ostale stranke združene leve. Čas bo pokazal, ali je Allende zmožen Čile voditi po poti demokracije in v ozračju resnične svobode.

V Afriko bodo šli

Trije mladi tržaški duhovniki so odpotovali v Anglijo, da se izvezbajo v angleškem jeziku. Vsi trije bodo namreč odšli v Afriko in sicer v državo Kenia.

Politična obleka postaja za narode pretesna. Mednarodno sodelovanje je nezadostno. Prav zato Organizacija združenih narodov ne uspeva, saj se ji mnoge vlade rogajo in gredo naprej po svoji sebični poti.

Ali ni že skrajni čas, da se voditelji narodov odločno obrnejo od napak preteklosti in uvidijo, da so medsebojno razumevanje, strpnost in ljubezen najvišja oblika interesov na našem malem in med seboj povezanem planetu? Da je vsaka rana na delu zemlje tudi rana za vso celoto? Da pomeni ozkosrčna politika poraz in uničenje samega sebe? Mar ni to tisto, kar nam hoče naša mladina zavzeto povedati, čeprav na neroden in nasilen način?

Na naši zemlji živita drug ob drugem skrajna revščina in prevelika blaginja. Prišli smo na Luno, ne znamo pa priti drug k drugemu. Čas je, da preidemo od besed k dejanjem, od pravic k dolžnostim, od sebičnih interesov k skupnim koristim, od delnega in omejenega miru k popolnemu miru.

Škodljivost vključevanja v tuje stranke

»Naši razgledi« (Štirinajst dnevnik za politična, gospodarska in kulturna vprašanja - izhaja v Ljubljani) so svojo prodajno številko posvetili 50-letnici plebiscita na Koroškem. Uvodni članek je o tem dogodku napisal slovenski zgodovinar Bogo Grafenauer. Ob analiziranju tedanjih koroških političnih razmer je Grafenauer zelo jasn. Med drugim trdi tudi tole: »Povezovanje slovenskega delavstva le po nemški socialnodemokratski stranki pa je zaviralo razvoj narodne zavesti tudi pri tem delu slovenskega prebivalstva na Koroškem, tako da je ostalo slovensko politično organizirano delo omejeno le na konservativno kmečko stranko.«

Naš zgodovinar Grafenauer torej prizna, da je tedanje vključevanje v nemške stranke bilo za slovenski koroški življenjski negativni pojav. Ta ugotovitev prihaja na dan točno po petdesetih letih in Ljubljana jo uradno jemlje na znanje v enem svojih najbolj razširjenih časopisov.

Ni treba biti prerok posebne vrste in napovedati, da bo uradni in objektivni zgodovinar isto resnico napisal tudi o nas primorskih zamejskih Slovincih, morda še pred pretekem petdesetih let.

Dosedanje izkušnje bi morale vse bolj vplivati na sedanjo oblast v Sloveniji, da bi spregledala, kaj nam je prinesla in kaj nam bo še prinesla tako imenovana »iratolanc«. Čas je, da se Slovenija uradno upre tihemu, a vztrajnemu asimiliranju Slovincov v Italijo in da v ta namen zapre ali vsaj zoži poti, ki vodijo v to asimilacijo. Odreči mora potuho, ki jo daje uradno ali poluradno silam, ki so za vključevanje primorskih in koroških Slovincov v vsedrjavne italijanske oz. nemške stranke. Drugače bo o tej potuhi čez desetletja spregovorila ostro vsa slovenska zgodovina.

Proti nasilju je treba nastopiti

Predsednik argentinske škofovske konference msgr. Tortolo je sprejel od papeškega državnega tajnika msgr. Villota pismo, v katerem prosi argentinske nadškofe in škofe, naj obsodijo sleherni obliki nasilja v Argentini. Kardinal Villot omenja posebej primere, ko bi škofje zvedeli za udeležbo duhovnikov pri kakšni vrsti nasilja. Če imajo le dokaze za to, naj škofje odločno nastopijo.

Drugo ekumensko potovanje po Bosni in Dalmaciji

Mostar nas je sprejel v soncu in vetru. V hotelu »Bristol« ob Neretvi nas je že čakalo kosilo. Mesto ima 60.000 prebivalcev; od teh je 15.000 katoličanov. Ni bilo časa, da bi si podrobno ogledali mesto, zanimal nas je le slavni most čez Neretvo, katerega si je ogledalo že na tisoče tujcev, saj so stopnice na njem tako zglajene in zbrušene, da se svetijo kot steklo.

OD MOSTARJA OB DALMATINSKI OBALI DOMOV

Prav kratak postanek smo imeli še v Metkoviću, prekratek, da bi si ga ogledali in pozdravili znanke, ki so jih nekateri tu imeli. A red je red in morali smo se mu pokoriti.

Pot do hotela »Ninje« pri Pokrivenici ni bila ravno kratka. Hotel je bil malo zaseden, zato smo si ga osvojili in pozno v noč prepevali na terasi ob morju, ki je s svojim skrivnostnim šumenjem spremljalo naše pesmi.

Naslednje jutro smo si ogledali Meštrovičev galerijo v Splitu. Strmeli smo nad »motvori«, katerim je veliki unemnik vtisnil dalmatinski izraz. Povzpeli smo se še na vrh griča Marjana in si ogledali narodni park. Popoldne smo nadaljevali pot preko Sibenika do slapov Krke, kjer je bil daljši postanek. Res je bilo prijetno sprehajati se ob šumečih slapovih reke, ki z mogočno silo prodira iz podzemlja na dan in si išče pot k morju.

Zadnjo noč našega potovanja smo prespali v Vodica v krasnem hotelu »Punta«, še popolnoma zasedenem od številnih tujcev. V vaški cerkvi smo imeli zjutraj še zadnjo koncelebrirano sv. mašo in že se nam je začelo srce stiskati ob misli na slovo.

Zader je bilo zadnje mesto, ki smo si ga nekoliko ogledali na našem potovanju. Obiskali smo nekdanji panteon in pozneje cerkev sv. Donata ter cerkev dominikank,

ki je prekrasna stavba, a tako zelo poškodovana od zadnje vojne (Zader je utrpel 72 razičnih napadov), da ne more več služiti za bogoslužje. Pridne redovnice zbirajo denar za popravila in videli smo delavce, ki so urejali prezbiterij, saj bodo v kratkem v tej cerkvi velike slovesnosti. Oblasti so nameravale to cerkev, prelepi biser umetnosti, porušiti, če bi je redovnice ne obnovile. Največji njihov dobrotnik je prav naš goriški msgr. Velci, ki je te dni dosegel že lep rekord in sicer stoto podporo tem ubogim redovnicam.

V hotelu »Alan« v Paklenici smo imeli zadnje skupno kosilo, nato se je začela družba razhajati. Prvi me je zapustil v Sežani g. Herman Srebrnič, ki je vso pot skrbel za humor v avtobusu, pa tudi z napajanjem žejnih se je ovekovečil, pa nikar ne mislite, da z vodo. Z njim je odšel tudi že naš lanski sopotnik in velik prijatelj Slovencev msgr. Trevisan iz Krmina. Slovo je sledilo slovesu. Najprej Openci, nato Tržačani, končno še Goričani.

Naj se ob zaključku tega bežnega poročila iskreno zahvalimo predvsem vodstvu ekumenskega romanja, msgr. Klincu in prof. Rijavcu, dr. Kosmaču in msgr. Simčiču, pa gg. Srebrniču in Brejlu in še navadnemu romarju, kakor se je sam imenoval, dr. Škerlu za vso duhovno oskrbo in temeljito raglago vsega, kar smo videli ali obiskali.

Veliko zahvalo smo dolžni tudi tehničnemu vodji inž. Sergeju Koglotu, ki je vestno skrbel za nas in večkrat v maratonskem teku iskal po bosanskih in dalmatinskih mestih izgubljene ovčice.

Največjo zahvalo pa smo verjetno dolžni šoferju Silvanu Rusjanu, ki nas je varno vodil mimo vseh nevarnosti in prav tako varno spet pripeljal domov.

Z. P.

Novi del glavnega mesta Hercegovine Mostarja. Stari del pa se ponaša s slikovitim mostom, ki se drzno pne v enem samem loku preko zelene Neretve

Slovinci v Meyerjevem „Literarnem priročniku“

Knjiga, v kateri bi bili po abecedi zbrani ter nakratko prikazani besedni umetniki vseh narodov in vseh časov, lahko nastane samo v kakem svetovnem jeziku, če naj bo njena cena — zaradi visoke naklade — dostopna vsakomur. V slovenščini bomo tako knjigo zamažali čakali. Toda kdor vsaj pasivno obvlada nemščino, se bo razveselil letos izšle 2., predelane izdaje Meyerjevega »Literarnega priročnika« (Meyers Handbuch über die Literatur). Izdal ga je Bibliografski inštitut v Mannheimu v ZR Nemčiji. Knjiga zelo prikupnega formata obsega 988 dvokolonskih strani na prvovrstnem papirju in v izredno čitljivem tisku.

Meyerjev »Literarni priročnik« je predvsem namenjen ljubiteljem literature, ki bi se radi nahitro informirali o kakem književniku, pa najsi je živel v starem veku ali pa je naš sodobnik. Sestavljalci — imensko sta navedeni urednici Ingrid Adam in Gisela Preuss — so se predvsem ozirali na nemško slovstvo; to je seveda razumljivo, saj je knjiga v prvi vrsti namenjena nemško govorečemu človeku v obliki Nemčijah, v Avstriji in v nemškem delu Švice. Razen nemške je bila pri nastajanju priročnika deležna največjega upoštevanja ostala evropska in pa ameriška literatura. Reči smemo, da so v tem leksikonu prav vsa imena, bližnja in daljna, ki evropskemu človeku kaj pomenijo.

Vseh avtorjev je v Meyerjevem »Literarnem priročniku« okoli sedem tisoč. Tekst poživlja petsto petdeset obrazov, moških in ženskih. Slike so izbrane preudarno in spricho svoje jasnosti zelo prijetno poživljajo leksikalno gradivo, ki je po svoji naravi omejeno na podatke in dejstva. Književniki so navedeni s priimkom in imenom (pri nenemških priimkih je dočana izreka v mednarodni fonetični pisavi); sledi dan, mesec in leto rojstva in (pri umrlih) smrti ter kategorija, npr. »ruski dramatik«. V glavnih potezah so navedeni življenjski podatki in poglobljena literarna dela s kratko oznako. Vselej je omenjeno, ali je bilo — in kdaj — kakšno tuje delo prevedeno v nemščino. Pri pomembnejših avtorjih so na koncu navedene tudi knjige, ki tiste avtorje nasplošno obravnavajo.

Glede razvrstitve avtorjev po abecedi se Meyerjev »Literarni priročnik« drži edino praktičnega načela. Predvsem ne ločuje črk z ozirom na diakritična znamenja — tj. na strešice in na preglasne znake. Imena iz jezikov, ki uporabljajo latinico — torej tudi slovenska — piše v izvorni obliki. Ruska, bolgarska, novogrška, arabska, perzijska, staroindijska in japonska imena pa so najprej v nemški transkripciji, ki ji sledi original v latinici. Tako bomo npr. Solohova iskali pod »Sch«, kamor nas bo poslala puščica ob goli na-

Ostra obsodba policijskega nasilja

Brazilski škofje so se zbrali na izredno zasedanje 15. in 16. oktobra. Izdali so poseben dokument, v katerem obsojajo nasilje policije in zlorabo oblasti. Ponovno se dogaja, — pravijo — da policijske oblasti ovirajo delovanje Cerkev, da zapirajo duhovnike in laike, ki se zavzemajo za večjo socialno pravičnost. Škofje pravijo, da so oni poklicani, da presoajo, kaj je v skladu z evangelijem in kaj ne; te odgovornosti ne morejo prepustiti drugim.

Škofje obsojajo komunizem, a kdor ovira delovanje Cerkev, kdor blati njene pastirje, kdor maliči nauk Cerkev, s tem sam pospešuje širjenje komunizma. Cerkev se bo vedno trudila, da obvaruje človeške vrednote. Trudila se bo za uresničenje navodil, ki jih daje zadnji koncil in okrožnica Napredek narodov.

Škofje še pravijo, da revolucionarnega nasilja ni mogoče zatirati z nasprotnim nasiljem, kajti glavna žrtev takega stanja je ljudstvo, ki se čuti vedno bolj ogroženo.

Izjavo brazilskih škofov je v celoti prinesel vatikanski list »L'Ossevatore Romano«.

»Leto svetnikov«

Znova opozarjamo na izredno knjigo, ki je začela izhajati v Ljubljani in ima naslov »Leto svetnikov«. To je knjiga, ka-

Moralala in politika

Odkar je človek odkril politično dejavnost in postal torej politik, se je začel soočiti in dvobojevati z moralo. Skoro vedno pa je politika premagala moralo in jo vrgla v blato. Zelo redko pa se je dogodilo, da sta politika in morala korakali vstric in bili v ponos človeku in vsemu človeštvu. Navadno se je to dogodilo, oziroma se dogaja takrat, ko politiki začutijo, da hoče zlo enostavno zasužnjiti človeka, pa naj se to zlo imenuje Hitler, Stalin ali pa naraščanje kriminalitete, nebrzdanega egoizma, pokvarjenosti, nemoralnosti itd.

Večkrat pa ni tako! Glejmo primer Biafre! Na tisoče in tisoče otrok je pomrlo od lakote, na tisoče mož in žena padlo v boju za svojo neodvisnost in svobodo, pa niso politiki še s prstom mignili. Danes vlada o Biafri molk. Toda kako se danes godi Biafrcanom, ne ve nihče povedati. Najbrž se tam dogaja oziroma nadaljuje pravi genocid, politiki pa ne vidijo ničesar...

Drugi primer: Češkoslovaška! Pred dvema letoma je Rusija okupirala čez noč vso češkoslovaško državo, češ da za Sovjetsko zvezo velja pravilo tako imenovane »omejene suverenosti« držav pod njenim vplivom (s pravimi besedami bi se temu pravilo enostavno reklo suženjstvo, tlačenstvo, kolonializem!) in svet ne more niti z mezinem pomagati Čehom in Slovakom. Sovjetska zveza doda še, da je

vedbi »Solohov« pri črki S.

Naravno je, da o pomembnejšem avtorju več najdemo, o manj pomembnem pa sorazmerno manj. Biblija je prikazana oziroma razložena na štirih straneh, tj. v osmih stolpcih. Kaj je važno in kaj ni, o tem so ljudje lahko različnega mnenja. Vendar je treba reči, da kljub vseh človeški subjektivnosti sestavljalcev Meyerjev »Literarni priročnik« ohranja čut za pravo mero. To je njegova velika odlika. Ko smo si tako knjigo ogledali, pa nas obide radovednost, koliko je med temi sedem tisoč avtorji Slovencev, kateri so in ali so svetu prikazani v pravi podobi. O tem pa prihodnjič.

Prof. Vinko Belčič

Novi prefekt Kongregacije za širjenje vere

Sv. oče je imenoval za prefekta važne Kongregacije za evangelizacijo narodov, kakor se sedaj imenuje Kongregacija za širjenje vere, brazilskega kardinala Angela Rossija, nadškofa v Sao Paulo. Doslej je vodil omenjeno kongregacijo kardinal armenskega porekla, Agagianian, ki pa je dopolnil 75 let in je prosil za razrešitev dolžnosti. Značilno je, da je novi prefekt Angel Rossi malo pred imenovanjem prvi podpisal dokument brazilskih škofov, ki obsoja nasilje brazilске policije.

kršne Slovenci nimamo še. Njen namen je, dati kratke in zgodovinsko točne življenjepisne svetnikov, ki so v liturgičnem koledarju med letom. Knjiga ni delo enega samega znanstvenika, temveč sodeluje pri njej večje število naših najboljših strokovnjakov. Do sedaj sta izšla dva zvezka, ki obsegata svetnike cerkvenega leta od januarja do konca junija; torej prvih šest mesecev.

V načrtu je, da izideta še dve knjigi za ostalih šest mesecev. Tretji zvezek »Leto svetnikov« bo izšel proti koncu prihodnjega leta, četrta in zadnja pa proti koncu leta 1972. S tem bo »Leto svetnikov« zaključeno in Slovenci bomo dobili prvi v vsakem oziru lepo in temeljito knjigo, ki naj pospešuje med nami poznavanje svetnikov in s tem tudi njih češčenje.

Posamezni zvezki so lepo v pol usnje vezani, papir je fin, biblijski, kot takemu papirju pravijo. V knjigah je tudi večje število celostranskih slik, posebno takih, ki so jih ustvarili slovenski mojstri. Cena posameznim zvezkom je za inozemstvo 8 USA dolarjev. Kdor naroči celotno izdajo, to je vse štiri zvezke, plača 28 USA dolarjev ali 17.500 lir. »Leto svetnikov« dobite v slovenskih knjigarnah v Trstu in Gorici, pa tudi na upravi našega lista. Drugi del stane 3.800 lir. Knjigo toplo priporočamo. Zelo primerna je tudi kot dar ob godovih, rojstnih dneh in raznih praznikih.

to storila, ker se je bala naraščajočega zahodnonemškega vpliva na Češkem! Točno čez dve leti pa sama sklene z Zahodnimi Nemci politično in trgovsko pogodbo... Zopet je tu moralala šla po gobe!

In vendar bi tudi med politiko in moralno moral zavladati pravi dialog in medsebojno spoštovanje. Šele tedaj bi človeštvo zaživel v resnični svobodi in pravem prijateljstvu!

B. S.

UTRIP CERKVE

V obrambo družine

Škofje Treh Benečij so se od 19. do 21. oktobra zbrali na letošnji jesenski konferenci v Villa S. Carlo di Costabissara (Vicenza). Prvi pot so delu konference prisostvovali duhovniki, redovnice in laiki iz raznih katoliških organizacij. Na konferenci je bilo govora o družbeno-gospodarskem položaju Treh Benečij in kaj storiti na dušnopastirskem področju, da bo Cerkev prisotna na tem področju.

Izdan je bil tudi poseben dokument v obrambo družine. Škofje Treh Benečij ugotavljajo, da nedavno sprejeti predlog o razporoki pomeni rušenje celotnega družabnega sistema. Družina, o kateri pravi zadnji koncil, da je »prva in življenjska celica družbe«, že po svoji naravi teži k nepreklicni stalnosti; Kristus je to stalnost v Cerkvii s svojo milostjo dvignil do stopnje zakramenta. Razporoka na noben način ne utrjuje družine niti ne rešuje problemov, ki jo težijo. Edino, kar prinaša s seboj, je moralni nered ter povzroča težke probleme ženi in otrokom. Škofje Treh Benečij zato predlagajo, naj se vernike skrbno pouči o naravi zakona; družinskim članom naj se pomaga pri reševanju njih problemov; mladim ljudem naj se nudi solidna priprava na zakon; krščanski zakonci naj pa z zgledom svojega življenja oznanjajo svetost zakonske zveze in njeno nerazvezljivost.

Slovenski novomašniki obiskali Rim

23 letošnjih slovenskih novomašnikov je pretekli mesec obiskalo Rim. Pri avdenci jih je sv. oče takole nagovoril: »Z vami se veselimo vašega duhovništva. Ohranite do konca navdušenje in idealizem, ki vas navdaja v prvih dneh vaše duhovniške poti. Samo z njegovo pomočjo boste lahko stopili nasproti zapletenemu položaju duhovnika v sodobnem svetu. Samo z zaupanjem in idealizmom, ki bo preveval vaš duhovniško življenje, boste mogli postati priče vedno mladega in živnega krščanstva.«

Slovenski novomašnik v Rimu

Ivan Pojavnik iz Sempetra pri Gorici, ki je sedaj gojenec zavoda Germanik v Rimu, je v soboto, 10. oktobra v Rimu prejel mašniško posvečenje.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

† Herman Trdan

V Zagrebu je umrl 4. oktobra duhovnik Herman Trdan, ki je bil doma iz Pazina v Istri, je pa dolgo vrsto let pastiroval tudi v naših krajih. Star je bil 78 let.

Gimnazijska in bogoslovna leta je preživel v Gorici. Tu ga je 8. avgusta 1916 nadškof dr. Sedej posvetil v duhovnika. Služboval je v Dornberku, v Lokovcu, Avčah in Podgorji. Ker je bil narodno zelo zaveden in se je udeleževal v slovenskem javnem življenju, je postal fašistični Italiji nezaželena oseba. Na povabilo skopskega škofa dr. Gnidovca je odšel v Makedonijo. Kasneje je služboval v Gušacu pri Sisku in v Ladislavu. Nazadnje je živel v Zagrebu. Ker je simpatiziral z narodnoosvobodilnim gibanjem, so ga ustaši zelo preganjali, po končani vojni pa sedanje oblasti poveličevale. Sedaj, ko je že v večnosti, mu je bilo dano videti, koliko je imel prav in koliko se je motil, ko se je odločil za to ali drugo smer. Naj mu Bog povrne, kar je storil dobrega za Cerkev in za naše ljudstvo.

Romunski patriarh potuje

20. oktobra je prišel na obisk na Dunaj romunski patriarh pravoslavne Cerkev Justinijan. Na Dunaju se je sestal z avstrijskimi cerkvenimi krogi, s katerimi je razpravljaval o možnostih za ekumensko delo. Z Dunaja bo patriarh šel v Nemčijo, kjer se bo srečal s kardinalom Döpfnerjem.

S TRŽAŠKEGA

Tržaška pokrajina za Slovensko gledališče v Trstu

Na seji pokrajinskega sveta, ki je bila v četrtek, 22. oktobra so svetovalci skoraj vseh strank (proti so bili edino misovci, liberalci pa so se vzdržali) izglasovali pristop pokrajinske uprave k združenju »Stalno slovensko gledališče«.

Tako je izpolnjena ena izmed postavk, o kateri so se že pred časom dogovorile stranke leve sredine in Slovenska skupnost. Ravno dejavna zavzetost Slovenske skupnosti za potrebe naše narodne skupnosti, ne glede na ideološke in strankarske razlike, je odločilno pripomogla, da se je v zadnjih letih status Slovenskega gledališča v glavnem normaliziral.

Sv. Jakob

V sredo, 21. oktobra smo položili v blagoslovljeno zemljo pri Sv. Ani našo dobro verno župljanko Marijo Soszko. Večer pred smrtjo je bila pri rožnovenski pobožnosti in veselo prepevala Marijine pesmi, ponoči pa jo je sestra smrt odpeljala v večnost. Pokojna je bila dolgoletna cerkvena pevka pri Sv. Vincenciju; na Padričah, kjer je preživela nekaj let, je z veliko ljubeznijo oskrbovala cerkveno sv. Cirila in Metoda in dajala vsem lep zgled vernosti in dobrote. Bila je zvesta naročnica naših listov in članica bratovščine sv. Cirila in Metoda. Zaljubljenemu možu Stefanu, po rodu Poljaku, naše iskreno sožalje!

Zanimivo predavanje v škedenjskem Domu

V nedeljo popoldne je v škedenjskem Domu predaval akademski slikar iz Kopra prof. Jože Pohlen o mednarodni zanimivosti cerkve v Hrastovljah. Prof. Pohlen je nadvse zanimive freske v omenjeni cerkvi sam odkril. Ugledni predavatelj je ob prikazovanju barvnih diapozitivov, ki jih je posnelo vodstvo Doma, podal zgodovinski in geografski pregled Hrastovelj in okolice. Ob tem je prikazal šege in običaje ter človeka tamkajšnje slovenske Istre. Predavanja so se udeležili poleg škedenjcev tudi nekateri ljubitelji umetnosti od drugod. Sredi prihodnjega meseca bo v Domu prof. Pohlen ponovil svoje predavanje.

Policijska prijava sodnim oblastem

V zadnji številki našega lista smo poročali o novih pojavih narodnostne nestrpnosti in izrazili upanje, da bodo policijske oblasti neznane mazače slovenskih napisov izsledile. Pretekli teden je politični urad tržaške kvesture prijavil sodnim oblastem pet oseb pod obzibo apologetične fašizma. Prijavljenci so se udeležili nedavnega zborovanja »arditov« v Trstu. Zgleda, da policija deluje v pravi smeri in zato pričakujemo, da bo odkrila še ostale mazače slovenskih napisov in skrunilce spomenikov.

REVIJA CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV NA TRŽAŠKEM

Zbori bodo nastopili v nedeljo 15. novembra ob 17. uri v Kulturnem domu v Trstu

Pevski zbor »Rečana« z Lješe pri Klodiču v Beneški Sloveniji je sestavljen iz pretežno mladih pevcev. Tudi po nastanku in po delovanju je mlad zbor, vendar je že večkrat nastopil v svoji ožji domovini, v Trstu, v Gorici in tudi v Sloveniji. Je to edini večji zbor v Beneški Sloveniji. Vodi ga g. Rino Markič

Pevski zbor z Opčin deluje skoraj sto let. V zadnjem času se je okreplil z mladimi glasovi. Udeležuje se skupnih prireditev, a nastopa pogosto tudi samostojno, doma in zunaj. Večkrat so njegovo petje posneli na radiu Trst A. Zbor vodi pevovodja in skladatelj Stane Malič, ki je prvič nastopil kot dirigent že leta 1923

Svetoivanski cerkveni zbor šteje okrog 30 pevcev; polovica je mladih. Javno je začel nastopati na reviji cerkvenih pevskih zborov novembra 1966. leta. Od tedaj je večkrat nastopil pri Sv. Ivanu, v Bazovici, v Kulturnem domu v Trstu itd. Samostojen koncert je zbor imel 22. februarja letos v Katoliškem domu v Gorici. Zbor vodi Nada Žerjal

Moški zbor »Fantje izpod Grmade« je bil ustanovljen na začetku leta 1966. Prvič je nastopil v Narežini 26. junija 1966. Zbor je v svojem kratkem življenju imel že 54 nastopov tako v naših mestih kakor v vaseh naše dežele in tudi v Sloveniji. Člane zbora odlikuje velika pripravljenost za nastope kjerkoli. Vodja zbora je Ivo Kraj

Cerkveni zbor iz Mačkovej deluje od leta 1949. Ustanovila ga je Dalka Vekjet. Okrepil in pomnožil ga je takratni tamkajšnji dušni pastir Dušan Jakomin. Od tedaj se je udeležil skoraj vseh naših skupnih prireditev, vseh naših cerkvenozborovskih revij in je nastopil tudi samostojno

Cerkveni pevski zbor v Ukvah je hvalevreden tudi, ker je edini, poleg žabniškega, ki deluje v gornji Kanalski dolini. S svojim požrtvovalnim delom hrani plamenico slovenskega jezika in slovenske zavesti. Ukliani so že nastopili tudi v Gorici, v Trstu ter v Sloveniji. Zbor vodi Franc Sivec

Cerkveni pevski zbor iz Katinare obstaja, odkar je župnija. Pozna lepe in slabe čase. Nastopil je večkrat na skupnih in na domačih prireditvah, na zborovskih revijah, na radiu Trst A. Zbor ima zavidljivo število 36 pevcev. Vodi ga Just Lavrenčič že skoro 50 let nepretrgoma

Cerkveni pevski zbor iz Rojana, ki ga slišimo peti vsako nedeljo in praznik ob 9. uri v direktnem prenosu po radiu. Poleg cerkvenega goji tudi svetno petje. Pri nedeljskih in prazničnih mašah spremlja cerkveno petje na orglah Marica Župančič. Zbor vodi in vodi prof. Humbert Mamolo

Cerkveni pevski zbor v Borštu je bil ustanovljen pred 70 leti. Steje okrog 20 pevcev, a jih je štel že tudi nad 30. Dolgo dobo je bil središče kulturnega dela v Borštu in v težkih predvojnih letih nosilec slovenstva. V teh 70 letih so si sledili naslednji pevovodje: Stefan Ferluga, Ivan Bonano, Fran Venturini, Karel Hreščak, bratje Svara; od leta 1930 do danes ga vodi Drago Petaros

Zbor od Novega Sv. Antona, ki že mnogo let poje pri slovenski maši v osrednji tržaški cerkvi, se je v zadnjih treh letih okrepil z novimi pevci, predvsem s skavti in skavtinjami. Vez s prejšnjim zborom predstavljajo nekateri starejši pevci, ki požrtvovalno vztrajajo na svojih mestih. Vse to daje upati na lepo bodočnost zbora, ki ga vodi Janko Ban

Cerkveni pevski zbor »Slomšek« iz Bazovice. Od leta 1943 je cerkveni zbor ločen od pevskega društva »Lipa«, ki je prej nastopalo tudi v cerkvi. Od leta 1948 zbor tudi javno nastopa doma in zunaj. Cerkevno petje spremlja organist Pavel Fonda. V letih po vojni so zbor vodili Sonja Mahnič-Sain, Humbert Mamolo in Zorko Harej

Mladinski zbor »Slomšek« iz Bazovice. Nastal je pred nekaj več kot enim letom v okviru Glasbene šole v Slomškovem domu v Bazovici. Nastopil je že večkrat z uspehom. Zbor je preteklo nedeljo nastopil na misijonski nedelji v Doberdobi, videli ga pa bomo tudi na odru Katoliškega doma v Gorici v nedeljo, dne 8. novembra

Objavljamo slike zborov, ki so nastopili na lanski reviji in vas vabimo na letošnjo

Srečanje z mladinci iz Taizé

Taizé je kraj v Franciji, kakih sto km oddaljen od velenstva Lyon. Tam že leta živijo v nekaki redovni skupnosti protestanti, pravoslavni in katoličani. Preživljajo se z obdelovanjem zemlje; del dneva pa preživijo v skupni molitvi, obravnavanju sodobnih problemov krščanstva in v iskanju poti k zedinjenju.

Ta način življenja zelo ugaja zlasti mladini, ki se rada vsako poletje in še posebej za velike praznike krščanstva zbira v kraju Taizé, da tam preživi nekaj dni skupaj. Ob teh priložnostih seveda pride do izmenjave pogledov in skupnih pobud.

Trije od teh mladincev, ki so že bili v Taizé, so prišli pretekli teden v Gorico. Eden je bil Italijan, drugi Francoz in tretji Španec. V kinu »Stella Matutina« so se v torek 22. oktobra zvečer srečali s tukajšnje mladino in jo seznanili s tem novim ekumenskim središčem. Naslednji dan so nadaljevali pot v Ljubljano.

Mladika št. 8-9

Po končanem poletnem zatišju in po zaključenih študijskih dnevih v Dragi je izšla ponovno dvojna številka »Mladike«. Prof. Jože Peterlin razlaga na uvodnem mestu namen študijskih dni, kot je to v Dragi povedal. Obširno in na več mestih polemično je poročilo o »Odmevih na Drago«. Brez dvoma je zlasti tednik »Gospodarstvo« izmaličil sliko teh sestankov in spet odkril v sicer treznem prikazu slovenske resničnosti napad na jugoslovansko državo, kar postaja zadnje čase pri njem že kar bolešno. Vsi smo za to, da bi Jugoslavija kot država napredovala, a smatramo kot zamejski Slovenci za svojo dolžnost, da opozarjamo na večkrat nenaklonjeno stališče osrednje vlade v Beogradu do slovenskih zadev.

Poleg nadaljevanja povesti »Pomlad Adela Ostroluške« zasledimo v zadnji številki še privlačno črtico Borisa Pangerca »Deček s psom«. Rado Bednarik je napisal članek v spomin Francetu Bevku. Jože Peterlin razpravlja o prosvetnih praznikih v naši deželi, ki naj bi se naslonili na župnijska proščenja, ker je ta povezava najbolj naravna. Farni patron naj bo počeščen v cerkvi, zunaj cerkve pa naj se tej počastitvi pridružijo sproščene prosvetne prireditve.

Dva dopisa govorita o taborih slovenskih tržaških skavtov in skavtinja. Premisleka vredna sta članka o mamilih in opuščanju dolžnosti. Mojca Rant konča pripovedovanje o svoji prababici ter o njenem sinu dekanu Jožefu M. Kržišniku. Prof. Martin Jevnikar obdela v pregledu sodobne slovenske zamejske literature pisatelje Minka Javornika, Zdravka Novaka in Ludvika Puša. Vsi trije živijo v Sev. Ameriki. Na drugem mestu je govora o mladomurlem koroškem pesniku Maksu Sorgo ter o enajstih knjigah pisatelja Leva Detele, ki so vse nekaj posebnega, saj se jih ne da zaobseči s tradicionalno literarno kritiko. Precej kritike je to pot izrečene na račun radio Trst A, ki je doslej imel v »Mladiki« vedno toplega zagovornika. Zdi se nam, da glede radia Trst A le ni vse tako hudo kot beremo to pot in da je kritiki botrovalo dozdevno premajhno zanimanje vodstva tržaškega radia za študijske dneve v Dragi. Tu pa je prihajamo na področje osebne prizadetosti.

J. D.

† Msgr. Janez Hladnik

99 V SLUŽBI
CERKVE IN NARODA
(SPOMINI)

Pa tudi slovenski fantje in moške so prišli, kadar je bilo posebno treba. Moj brat Nace je imel na skrbi elektriko. Najprej jo je moral napeljati v novozgrajene prostore, ki so jih že prej postavili. Pa je pregorela varovalka na zunanji inštalaciji. Pri siju lune ob devetih zvečer je visel na lestvi, katero sem mu jaz spodaj držal. To so norci, je menil nekdo, ki naju je pri tem videl. Pa sem si mislil: Biti norec za božjo čast, je lepo!

Don Eugenio Garau je za vsak dan, ko je dodelal svoje, prišel in pogledal, kaj je še treba in je bilo vedno kaj: luknje na strehi, zamašen odtok, ubito okno, polomljen stol itd.

Tisti čas je pa prišel na pomoč tudi zidar Tone Boštjančič. Gradnja povečave cerkve je bilo že vse njegovo delo.

Ti mladi fantje so povedali, kako so mladinci lani v avgustu v Taizé obravnavali temo: izzivanje-upanje. Marsikaj je na svetu, kar človeka izziva: vojne, lakota, zatiranje, pomanjkljiva zavzetost predstavnikov Cerkve za borbo proti temu zlu. Toda kljub žalostnemu stanju, v katerem se človeštvo nahaja, je treba upati na izboljšanje, čeprav to upanje pomeni izzivanje vsemu dogajanju na svetu. Poroštvo za to upanje mora biti Kristus in njegovo vstajenje, saj pomeni zmago nad osamljenostjo, bolečino in smrtjo.

Zaključek tega razgovora je bila ustanovitev komisije mladih iz vsega sveta, katera naj bi do velike noči 1970 sestavila dokument, ki naj bi bil prebran tedaj kot vstajenjska vesela novica. V današnjih časih ne sme biti Kristusovo vstajenje le spomin na neki zgodovinski dogodek, temveč mora pomeniti zmago nad krivicami, nad revščino, nad vso povprečnostjo človeške družbe. Kristjani moramo dati vsako leto veliki noči sodoben pomen. Vstajenjska vesela novica iz Taizé je tudi izrazila željo, da bi se na svetu čimprej pokazala nova Cerkve, brez oblastnosti in zakladov, na široko odprta vsem ljudem dobre volje.

Ob razglasitvi velikonočne vesele novice v Taizé pa so letos sestavljali dokumenta obenem napovedali »koncil mladih«. Dali so mu ta naslov, ker je pobuda izšla od mladine, čeprav naj bi bil odprt vsem ljudem. Na tem koncilu naj bi se obravnavala vprašanja, ki jih verniki živo čutijo. Ugotovilo naj bi se, koliko je zadržni cerkveni zbor prepoznal življenje kristjanov s svojimi smernicami. Ne le Evropa in nekaj držav v njej, temveč po vsem svetu je treba po skupinah napraviti svoj mali koncil, to je, dosledno živeti po navodilih, ki jih daje vesela novica velike noči 1970 in nato sporočiti v Taizé nabrane izkušnje, želje in pomisleke.

»Koncil mladih« se bo sestel, ko bodo časi dozoreli in bo prišlo do splošnega sodelovanja vseh narodnosti in slojev. Le tako bodo lahko koncilski zaključki življenjski in splošno veljavni.

Ta koncil člani skupnosti iz Taizé najjavljajo svetu. Trije so, kot že omenjeno, prišli tudi v Gorico. Vsakogar so osvojili s svojo dobrohotnostjo, navdušenostjo in zavzetostjo za svojo stvar. Govorili so iz prepričanja in želje, da se oblikuje v prihodnjih letih nov lik kristjana. Preprost naj bi bil, čim bolj ubog, a istočasno poln zaupanja in predan svojemu poslanstvu.

Bo ta vesela novica iz Taizé imela odjek v naši sredi? Na prvi pogled se zdi položaj slab: splošna duhovna beda se je polastila naše družbe; materializem jo je zagnil, ljudje pa so se vrgli v njegov tok. Alternativa temu je boj temu razkrajalcu človeštva. Mladi iz Taizé pravijo, da je za kristjana velikonočna vesela novica jamstvo, da sme upati. Zaživimo torej življenje kristjana in upajmo potem, da bo prišla zmaga nad povprečnostjo, krivico in temo.

Nagrajena člana Slov. gledališča

Član Slovenskega gledališča v Trstu Silvij Kopal je prejel Borštnikovo nagrado, ki jo podeljujejo v Mariboru, za glavno vlogo v Stokovi komediji »Moč uniforme«.

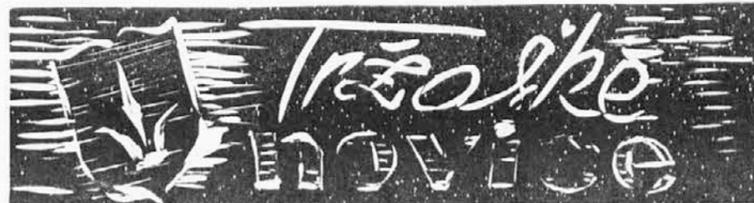
Tednik »Antena« pa je podelil nagrado tržaškemu igralcu Borisu Cavazzi, ki tudi nastopa v isti komediji.

Takrat sem začel kupovati gradbeni material pri Illobretu. Sprva so bili nekoliko nezaupni, toda sčasoma niso več vprašali, če je denar ali ne. Videli so, da gre delo naprej in da s tem raste tudi naselje Pompeo in njegova okolica.

PRVA VELIKA NOČ V POMPEJU

Sredi priprav za prvo sv. obhajilo smo začeli kopati temelje za kor in zvonik. Pač ne bom pozabil tistih dni, ko sem bil ves razdeljen na toliko strani. Tu otroci, izpiti z njimi, podobice, pomoč za obleke revnim, tam priganje opeke, pregled dela in skrb za denar in kaj je treba še kupiti. Vročina je pritiskala. V sobi sem imel vse, shrambo za mleko, kruh, vino, kis in pralno kislino. Zejen sem bil in sem hotel požirek vina, da se malo okrepcam. Pograbil sem steklenico in nastavim. »Fej te bodi!« pravim, pa že je šlo po grlu. Bila je pralna kislina. Kaj pa sedaj? Mleko je bilo pri roki. Kar po njem. Malo slabega okusa v ustih sem res imel, malo izpuščajeve sem dobil, pa nič več. Počeni sem jo izvozil.

V februarju je bilo treba iti naprej. Po

Slovenski obrtniki imajo dva predstavnika

Slovenska obrtniška lista, ki jo je predložila Slovenska gospodarska zveza, je na volitvah v nedeljo, 25. oktobra srečno prestala svoj ognjen krst in izvolila v organe obrtniške zbornice kar dva slovenska obrtnika. Izvoljena sta bila Milan Kovačič in Rafko Grgič. Lista je prejela skoro petsto glasov, in to kljub nezasišanemu dogodku urada za lepljenje reklamnih slovenskih manifestov in kljub pozivu, ki so ga zadnje dni razposlali izvoljeni predstavniki slovenske narodnosti na listi PCI, ki so pozvali slovenske obrtnike, naj volijo fratelančno listo št. 3. Dobro, da ni večina slovenskih obrtnikov poslušala tega klica, saj je lista št. 3 izvolila le dva predstavnika in še to oba italijanske narodnosti. Po zaslugi samostojnega nastopa pa imajo slovenski obrtniki sami dva svoja predstavnika. In to je veliko.

Zdravnika dr. Pertlova na Tržaškem

Primarij dr. Eman Pertl in prof. Mihaela Krašovic-Pertl bosta 5. nov. začela vrsto vzgojnih predavanj po skoro vseh vaseh našega Krasa in tudi v Trstu samem. Predavanja so namenjena mladim zakoncem, staršem in mladini. Prvo predavanje bo v Trebčah in na Proseku 5. nov. zvečer, 6. novembra na Opčinah in Proseku, 7. v Bazovici in na Katinari. V nedeljo, 8. novembra bosta predavala v Marijinem domu v Rojanu po sv. maši, 9. in 10. bosta v Borštu in Sv. Križu, 11. v Dolini in Boljuncu, 12. v Boljuncu in Ricmanjih, 13. pa v Bazovici in Ricmanjih. V soboto, 14. novembra ju bomo slišali tudi po radiu.

Oba predavatelja sta na Tržaškem znana

Nerešena vprašanja slovenske šole

V začetku vsakega šolskega leta naleti slovenska šola na kup nevesčnosti, ki se pridružijo težavam, ki jih že leta in leta skušamo odpraviti. Se vedno je namreč veliko vprašanj, ki zadevajo slovensko šolo, ki čakajo ustrezne rešitve. Gre za ravnateljska mesta, usposobljenostne dekrete, stroške vrtce, za probleme osebja in podobno.

O vseh teh odprtih vprašanjih je deželni svetovalec Slovenske skupnosti dr. D. Štoka zopet obvestil deželne oblasti ter zahteval od njih posredovanja v Rimu pri ministrstvu za šolstvo.

Deželni odbornik za šolstvo Giust je vzel na znanje odprta vprašanja slovenske šole in dejal, da sta s predsednikom Berzantijem že intervenirala v tem smislu pri rimskih pristojnih oblasteh. V odgovoru je dr. Štoka vzel na znanje korake predsednika Berzantija in odbornika Giusta, obenem pa izrazil svoje globoko nezadovoljstvo nad nezasišano počasnostjo rimske vlade pri reševanju vprašanj slovenske šole.

Te dni je tržaški šolski proveditor Angioletti pismeno sporočil predstavnikom Slovenske skupnosti o nekaterih šolskih vprašanjih, ki so dobila ustrezno rešitev. Šolska vprašanja se torej le počasi re-

odlična strokovnjaka zlasti v spolnih in družinskih vprašanjih. Zato smo prepričani, da bosta priklicala v predavalnice veliko poslušalcev in pomagala pri reševanju najtežje vzgojne problematike. Lansko leto ju je poslušalo nad 700 mladih ljudi.

Nov župnik pri Sv. Antonu

Za župnika v župniji Novega sv. Antona v Trstu je bil imenovan g. Franco Tanasco. Novi župnik je po rodu Tržačan. Star je 39 let, bogoslovne študije je dovršil v Rimu. Zadnja leta je bil spiritual v tržaškem semenišču.

Marijin dom v ul. Risorta

V nedeljo, 25. oktobra nas je obiskal dr. Anton Požar iz Vipave in nam pokazal zelo zanimive diapozitive iz Rusije. V preteklem poletju je potoval z večjo skupino slavistov v to deželo. Obiskali so muzeje, umetniške galerije, cerkve, kraje, kjer so živeli in delovali veliki ruski pisatelji in pesniki. Bili so v Kijevu, Moskvi, Leningradu. Samo v Moskvi je 640 cerkva, od katerih jih je 600 spremenjenih v muzeje. K okrog 300 slikam je dodal poučno razlago. Videli smo slavne ruske cerkve, spomenike, ikone. Spoznali smo tako dosti ruskih znamenitosti.

V nedeljo, 8. novembra bomo imeli misijonsko prireditev. Na programu je daljša moderna igra v treh dejanjih »Gospodova ura«, ki jo bodo igrali skavti. Med igro bo srečeval v korist slovenskih misijonarjev. Začetek igre ob 17.30.

V soboto, 14. novembra pa bo predavanje dr. Valterja Dermote, profesorja v bogoslovju v Ljubljani, o temi »Moderni starši pred moderno mladino«. Začetek ob 8. uri zvečer. Na predavanje so vabljeni vsi, ki se zanimajo za mladinska vprašanja.

šujejo, zato smo prepričani, da bo tudi rimski parlament kmalu odobril zakonska osnutka, ki sta ji predložila poslanca Škerk in Belci. Pričakuje se, da bosta zakonska osnutka obeh poslancev združena v enoten vladni tekst in bodo tako naša važnejša vprašanja res prišla do ustrezne rešitve.

Pastoralno srečanje v Žabnicah

V Zabnicah in Ukvah so imeli pretekli teden pastoralno srečanje med videmskim nadškofom in verniki. Ob tej priložnosti je bilo birmanih v Ukvah dvajset in v Žabnicah osem otrok. Birma je bila v nedeljo 25. oktobra.

V Žabnicah je opravil dopoldne v nedeljo sv. maši videmski nadškof msgr. Zaffonato, popoldne pa besedno bogoslužje z molitvami za mrtve pomožni škof msgr. Pizzoni. V Ukvah pa je bil dopoldne msgr. Pizzoni, popoldne pa g. nadškof.

V Zabnicah je bila sv. maša ob 9. uri v slovenščini, ob 11. uri pa v italijanščini. Popoldansko bogoslužje božje besede je bilo tudi dvojezično. Kdaj bo tako tudi v župnijah Beneške Slovenije, ki prav tako spadajo pod videmsko nadškofijo?

pom rušil staro steno. V kotu na dvorišču je zrastel kup ruševin, stena je zginila. Vsa cerkev od novih vrat do oltarja je postala en sam prostor.

Ko je na veliko nedeljo zapel zbor, so se vsi začuden ozrli in odkrili, da harmonija ni več spodaj, temveč da poje na novem cerkvenem koru.

Res je bilo to zmagoslavje, aleluja zame in za vse zavzete farane. Kot da sanjam se mi je zdelo, ko sem med pridigo videl poln kor glav, ko je odnevala pesem še vse lepše kot prej. »Zveličar naš je vstal iz groba, vesel prepevaj o kristjan!« Res sem vesel prepeval...

Ni bilo še leto, odkar sem bil v Pompeju in že so bili vidni sadovi mojega dela.

SLOVENSKI DAN

Naglo se je bližala prva obletnica mojega prihoda v Pompej. Bilo je treba nadaljevati z gradnjo stolpa in postaviti dostojna vrata za vhod na dvorišče. Iztaknil sem za mal denar nekatere pločevinasto zaslonko z manjšim vhomom v velikem polju zaves. Dobra bo. Postavili smo jo

Bogoslovje za dve škofiji

Letos je v Trstu skupno bogoslovje za tržaško in goriško škofijo. Pouk obiskujejo bogoslovci obeh škofij. Profesorji so iz Trsta, iz Gorice in eden iz Vidma.

Poleg ravnatelja dr. Ravignanija ima skrb za vse bogoslovce goriški duhovnik msgr. Tuni, dosedanji ravnatelj goriškega semenišča. Spirituala sta dva: eden iz Gorice in eden iz Trsta.

Študijske podpore za vseučiliške študente

Na podlagi deželnega zakona št. 18 iz leta 1967 je deželna uprava razpisala natečaj za podelitev študijskih podpor vseučilišnikom za šolsko leto 1970-71.

Za podporo lahko prosijo vseučilišniki, ki so vpisani v 1., 2., 3. ali 4. leto na univerzi ali na drugem višjem zavodu in v glavnem izpolnjujejo sledeče pogoje: 1. če letni dohodek njihovih družin ne presega poldrugi milijon lir, kadar prihaja od odvisnega ali obrtniškega ali kmečkega dela; 2. če so zo vpis v prvi letnik dosegli oceno najmanj 65/100; za ostale pa, če so v redu opravili predpisane izpite.

Deželne študijske podpore ne more prejeti: kdor opravlja delo, ki mu ne dopušča rednega obiskovanja pouka; kdor že uživa poldrugi milijon lir, kadar prihaja od odvisnega ali obrtniškega ali kmečkega dela; 2. če so zo vpis v prvi letnik dosegli oceno najmanj 65/100; za ostale pa, če so v redu opravili predpisane izpite.

Deželne študijske podpore ne more prejeti: kdor opravlja delo, ki mu ne dopušča rednega obiskovanja pouka; kdor že uživa poldrugi milijon lir, kadar prihaja od odvisnega ali obrtniškega ali kmečkega dela; 2. če so zo vpis v prvi letnik dosegli oceno najmanj 65/100; za ostale pa, če so v redu opravili predpisane izpite.

Prošnje za doseglo ali obnovitev študijske podpore sprejema deželno odbornišvo za šolstvo in kulturno delovanje najkasneje do 30. novembra 1970. Potrebne priloge in ostale podrobnosti so našteje v razpisu tega natečaja, ki je bil objavljen v deželnem uradnem vestniku št. 32 z dne 25. septembra 1970.

★

Kino dvorana v Bazovici javlja, da bo spet začela predvajati filme. Kot prvi bo na platnu veliki barvni scope-film »Padeč rimskega cesarstva«. Film traja tri ure in bo vsem zelo všeč. Prva predstava bo v nedeljo, 1. novembra ob 17. uri. V novembru bo predvajal zgodovinski kolos »Ben Hur«. Vljudno vabimo vse vaščane in prijatelje okoliških vasi.

SLOVENSKA TELEVIZIJA

Spored od 1. do 7. novembra 1970

Nedelja: 9.40 B. Arnič: Gozdovi pojo. 10.50 Otroška matineja. 18.30 Mestece Peyton - serijski film.

Ponedeljek: 18.00 Zgodbe o Tuktuju - mladinski film. 20.35 Tendrjakov-Jkramov: »Bela zastava« - TV drama.

Torek: 17.45 Jaz sem tiger - pravljica. 18.30 Prvi koraki: Faraoni. 19.05 Svatje zla. 19.30 Kozmetični nasveti. 20.35 Pirat - ameriški film.

Sreda: 17.30 in 18.20 Prenos športnega dogodka. 20.35 J. Štoka: Moč uniforme - predstava SNG Trst. 22.10 Dobri vojak Švejk - I. del opere.

Četrtek: 17.45 Zapojte z nami: Jakob Gotovac. 18.30 S festivala športnih in turističnih filmov v Kranju. 19.05 Enkrat v tednu. 19.30 Doktor v hiši. 20.35 A. J. Cronin: Primeri dr. Finlaya. 21.25 Kulturne diagonale. 22.00 Beethoven: III. simfonija.

Petek: 17.45 Bratovščina Sinjega galeba. 18.30 B. Bartok: Leseni princ - balet. 20.35 6. julij - sovjetski film. 22.25 Dobri vojak Švejk - nadaljevanje opere. 23.00 Boks NDR: Jugoslavija.

Sobota: 16.55 Ptujski festival narodno zabavne glasbe. 17.25 Ivanhoe. 17.50 Košarkarski prenos. 19.20 S kamero po svetu. 21.40 Skrivnosti morja. 22.05 Nepremagljivi - serijski film.

in nekaj let nam je služila za vrata.

Dve nogometni tekmi in farni sejem (kermese po argentinsko) z vsevrstnimi igrami in zabavnimi umetnjami, program po načinu dežele je privabil množico ljudi. Tisoč pesov dobička je bil tedaj denar. Prav tako naslednjo nedeljo s Slovenskim dnem. Stari in novi, vsi moji zvesti prijatelji, so prihitali in vsi veseli velikodušno sodelovali ter uživali asado, pečenko po kriškem (domačinskem) okusu. Spet je bil tu drugi tisočak. Zagotovljeno je bilo tako nadaljevanje gradnje stolpa. Spet bo Martin Boštjančič metal opeko visoko tja gori, da so otroci kar zijali in govorili: »Vidite ga Tarzana!«

Vsi so se z menoj veselili in mi čestitali.

San José de Pompeo je že začel buditi pozornost tudi tistim, katerim za cerkev ni bilo mar. Vsako nedeljo so videli procesijo ljudi, ki je šla iz Slovenske vasi k maši. Pa so začeli sami umevati, da morajo tudi oni kaj storiti za dušo. Tudi otroci so jim prinesli ta glas iz šole.

(Se bo nadaljevalo)

